

МЕТОД ПРОЕКТУ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ПТНЗ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Тетяна Герлянд,
старший науковий співробітник
лабораторії технологій професійного навчання
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України,
кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

При проведенні уроків у професійно-технічних навчальних закладах, зокрема аграрного профілю, найважливішого значення набуває проблема професійного самовизначення особистості майбутнього кваліфікованого робітника. За умов конкуренції до його творчого потенціалу висуваються більш високі вимоги. Педагогу при цьому важливо знати зміст конкретних аграрних професій і добре уявляти творчу складову процесу професійного самовизначення учнів.

На уроках із застосуванням методу проектів педагог навчає учнів: формувати цілі творчої діяльності, що задовольняють ці потреби; виокремлювати етапи творчості; концентрувати увагу на виявленні та вирішенні актуальних творчих проектних завдань; співпрацювати з колективом однолітків і педагогом в роботі за методом проектів; планувати і здійснювати власну діяльність з урахуванням вимог наукової організації праці; бачити оптимальний кінцевий результат своєї діяльності; використовувати перевірені на практиці технології пошуку нових рішень конкретної проблеми.

Тобто, учні повинні вміти оцінювати власні розробки аграрного спрямування, наприклад, з точки зору економічної ефективності, суспільно корисної значущості та екологічної чистоти. Доцільно також сформувати у них навички роботи в нових економічних умовах, підприємливість, соціальну активність при впровадженні власних розробок.

Якісна підготовка учнів до творчої діяльності в нових економічних умовах можна також здійснити за умови освоєння ними сучасних інформаційних технологій, реалізація яких стає можливою при оволодінні

навичками сприймати, переробляти, продукувати і використовувати знакову інформацію.

Найбільш ефективним з них для використання в професійно-технічних навчальних закладах є:

- «мозковий штурм» – оперативний метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності, при якому учасникам обговорення пропонують висловлювати якомога більшу кількість варіантів її вирішення, в тому числі самих фантастичних. Потім із загальної кількості висловлених ідей відбирають найбільш вдалі, які можуть бути використані на практиці;

- морфологічний аналіз і синтез – призначені для пошуку нових рішень на основі поділу проблеми на підсистеми і елементи, формування підмножин альтернативних варіантів реалізації кожної підсистеми, комбінування різних варіантів вирішення проблеми з альтернативних варіантів реалізації підсистем, вибору найкращих варіантів її вирішення;

- метод контрольних питань – за допомогою цих запитань підвести учня до повного вирішення поставленого завдання;

- метод сфокусованих об'єктів і «тірлянд асоціацій» – метод пошуку нових ідей шляхом приєднання до вихідного об'єкту властивостей або ознак випадкових об'єктів. Застосовується під час пошуку нових модифікацій відомих пристроїв;

- функціонально-вартісний аналіз – метод визначення вартості та інших характеристик виробів, послуг і споживачів, в основі якого лежить використання функцій і ресурсів, задіяних у виробництві, маркетингу, продажу, доставці, технічній підтримці, наданні послуг, а також в забезпеченні якості.

Ці методи дозволяють полегшити і зробити найбільш продуктивною творчу діяльність. Навчання учнів застосуванню даних методів носить явно виражену політехнічну спрямованість, оскільки учні знайомляться із закономірностями і перспективними напрямками розвитку суспільства,

аграрної техніки і технологій. При цьому у них формуються політехнічні вміння і навички.

На уроках з використанням проектної технології розвиток творчої діяльності учнів професійно-технічного навчального закладу аграрного профілю здійснюється на основі оволодіння сучасними методами пошуку і створення нових соціальних, технічних і технологічних рішень при відповідній адаптації деяких з них до вікових особливостей учнів. Система завдань формується по зростаючій складності. Перехід від одного виду завдань до іншого проводиться на основі врахування тих можливостей, якими володіє учень, і тих, які можуть бути реалізовані при активній допомозі з боку педагога.

Отже, робота над проектами, які сприяють творчим здібностям учнів, дозволяє формувати у них деякі важливі особистісні якості: вміння працювати в колективі, брати відповідальність за вибір, рішення, розділяти відповідальність, аналізувати результати діяльності тощо.

Наприкінці виконання проекту учні повинні зібрану і перероблену інформацію представити у вигляді, зручному та доступному до споживання представниками тієї ж вікової групи, до якої належать і самі автори проекту.